

שימוש בנתונים סטטיסטיים בתובענות ייצוגיות

עו"ד עומר י. פלד
אוניברסיטת תל אביב

השימוש בנתונים סטטיסטיים במסגרת התובענה הייצוגית

- פעמים רבות צריך לצרף חוות דעת מומחה כבר בשלב הבקשה, כדי להוכיח את עילת התביעה כבר בשלב הבקשה. גם אם המבקש לא חייב לצרף חוות דעת (נניח, לשם הוכחת גובה הנזק), נתבעים יכולים להשתמש בחוות דעת מומחה במסגרת הטענה שאין נזק, או שלא ניתן לבסס קשר סיבתי.

– נתמקד היום בחוות דעת המשתמשות בהוכחה סטטיסטית.

השימוש בנתונים סטטיסטיים במסגרת התובענה הייצוגית

- הוכחת העילה

← אפליה במקומות עבודה Doll v. Brown, 75 F.3d 1200 (1996)

← עוולות המוניות Dow Pharmaceuticals, Inc. v. Havner, 953 S.W.2d 707 (1997) - (Mass torts)

- הוכחת הקשר הסיבתי

← חיסונים

← שתלי סיליקון

- כימות הנזק

← הוכחה באמצעות מדגם - תצ (מרכז) 1039-05-08 יפית סילורה נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

← הערכת השפעות בשוק, לדוגמה בהטעיה צרכנית – יובל פרוקצ'יה ואלון

קלמנט "הסתמכות, קשר סיבתי ונזק בתובענות ייצוגיות בגין הטעיה צרכנית" עיוני משפט לז 7
(2014)

כלים סטטיסטיים וטעויות נפוצות

• שני ענפים בסטטיסטיקה-

– סטטיסטיקה תיאורית

- ← בניה שגויה של מסד הנתונים על בסיס הטיעון הנורמטיבי
- ← בניה שגויה של מסד הנתונים לפי ההיגיון המתמטי
- ← בחירה בנתון מרכזי מתוך מסד הנתונים שלא תואם לטיעון המשפטי

– סטטיסטיקה היסקית

- ← הוכחת המבוקש (הוכחת השערת האפס)
- ← Lawyer's Fallacies
- ← הסקה שגויה ממתאם מקרי (התעלמות מהשערת המחקר)

מה התפקיד של עורך הדין?

- גם אם לסטטיסטיקה יש תפקיד חשוב בליטיגציה בתובענות ייצוגיות, לכאורה ניתן להסתמך על מומחים שיבצעו את הניתוח הסטטיסטי.
- למה בכל זאת חשוב שלעורכי דין תהיה הבנה בסיסית של עקרונות בסטטיסטיקה?

– שיקולים נורמטיביים במסגרת הניתוח הסטטיסטי

← שיקול נורמטיבי בבניית מסד נתונים - ע"א 10064/02 מגדל חברה לביטוח בע"מ נ' אבו חנא, פ"ד ס(3) 13 (2005)

← רמת ההוכחה הנדרשת במשפט הפרטי - דנ"א 4693/05 בי"ח כרמל-חיפה נ' עדן מלול, סד (1) 533 (2010); ע"א 1639/01 קיבוץ מעיין צבי נק יצחק קרישנוב, נח Daubert v. Merrell Dow Pharmaceuticals, 509 U. S. 579 (1993); (2004) 215 (5)

– חקירה נגדית

← מומחים לעיתים טועים - R v. Clark ;The People v. Collins, 68 Cal. 2d 319 (1968) [2003] EWCA 1020 (2003).

← במקרים כאלה חשוב לדעת עקרונות בסיסיים בסטטיסטיקה לצורכי חקירה נגדית.